

JAGT, VILDT & NATUR UDGIVET AF DANMARKS JÆGERFORBUND

Jæger¹¹

24. ÅRGANG NOVEMBER 2015

Trækvildt

Otte sider med status på
forvaltningen af trækfugle.

Familiejagten

Spænding, hygge og gamle traditioner er i
højsædet, når familien Jensen kalder til jagt.

Nu kommer snepperne!

En regnfuld jagtdag gav et fantastisk flot
udbytte af de eftertragtede troldfugle.

Godt humør og glade smil oven på en vellykket jagt, der har givet dejligt vildtkød til fryseren. Foto: Max Steinar.

en og på afgræssede marker uden for skoven. Det lange, følsomme næb er fremragende til at hente ormene op af jorden. Er der langt mellem ormene, tager den andre insekter og smådyr.

Vil du gøre noget godt for både ynglende og trækkende skovsnepper, så skab en varieret biotop med både sumpede partier med løvskov og områder med græssende dyr, så sneppen kan finde føde.

Markvildt

I det åbne landbrugsland har markvildt, insekter, krybdyr og padder generelt vanskelige levevilkår. De har brug for føde- og dækningsmuligheder i umiddelbar nærhed. Diger, skel og levende hegn kan tilbyde dækning, men føden skal ofte findes på de dyrkede arealer.

Forskning har vist, at der i traditionelt dyrkede marker ikke findes nok fødeemner for markvildtet. Den danske natur mangler småbiotoper, dvs. afgrænsede levesteder for vildtet. Derfor anbefaler eksperter, at levende hegn eller vildtplantninger bliver udført med mest mulig variation og mange flere småbiotoper.

Hjortevildt

Kron- og dåvildtets brunst er ovre. Det er nu, størstedelen af afskydningen bør foretages. I efteråret er hjortevildt ikke så sårbart over for forstyrrelser som i vintermånederne. De dyr, som nedlægges først på sæsonen, vil derfor komme bestanden til gode, fordi de ikke lægger beslag på yderligere ressourcer.

En fornuftig og generel afskydning af råvildt vil have en fordeling, hvor der bør nedlægges en rå og to lam for hver buk, der nedlægges. Men er der et lokalt ønske om en bestemt udvikling i bestanden, bør der fastsættes mål i overensstemmelse hermed, og så skal bestanden afskydes herefter.

nis@jaegerne.dk
mf@jaegerne.dk

NOVEMBER:

Slagtemåned

Tekst: Niels Søndergaard og Mads Flinterup, Danmarks Jægerforbund

Trækvildt

Efterårets træk af skovsnepper toppe normalt i november. Skovsneppen adskiller sig fra de øvrige vadefugle, fordi den yngler i skoven og ikke i det åbne land. Den er mest almindelig

som ynglefugl i de østlige egne, men kan træffes overalt, hvor forholdene er til det. Den foretrækker våde og sumpede områder med løvskov.

Skovsneppen lever hovedsageligt af regnorme, som den finder i skovbund-

VÅBENTEST:

Bergara B14 Timber

En ny spansk rytter angriber feltet

Tekst og foto: Johannes Krarup

EN NY RYTTER er kommet med i feltet. Navnet er Bergara fra Spanien. Konkurrencen om at komme med i opløbet om at producere jagtrifler er en stor udfordring i dag. Uden at have prøvet det vil jeg gætte på, at det svarer til, at man i et cykelløb må hænge i på en stærk stigning på en dag, hvor temperaturen høj, og hvor hjælperytterne ikke melder sig på banen af sig selv. I dag kan man få gode og præcise rifler til en ret lav pris. Der er

mange spillere på markedet, og konkurrencen er skarp. Men ikke desto mindre har Bergara taget udfordringen op. Deres navn er slået rimeligt hurtigt fast, og det lader til, at det er lykkedes for Bergara at være med i opløbet. Navnet er dog ikke rigtigt slået an i Danmark, så det kan blive interessant at se, hvilken fremtid disse rifler vil få her til lands.

Bergara ligger i et område i Spanien i Baskerlandet, som er kendt for fremstilling af haglbøsser, men området er ikke kendt for fremstilling af rifler. Bergara ligger ca. 10 km fra Eibar og

Elgoibar, hvor kendte mærker som AYA, Ugartechea, Garbi, Grulla, Ke-men og Arrieta fremstilles. Det er et område, som har en lang tradition for bøssefaget.

Aftrækket

Der var slæb på testriflens aftræk. Det skal man ikke acceptere på en rifel i dag til 7.995 kr. Det skal reklameres. Det vil nok koste én time hos en bøssefager at få det slebet. Det kan evt. justeres. Slæb på et aftræk forstyrrer skydningen og berøver koncentration. Det er en af de afgørende

Bergara B14 er en ret simpel konstruktion a la Remington 700.

ting, som man altid skal kontrollere på en riffel, inden man køber den. Det er ikke nok bare at prøve en enkelt gang. Et slæb kan sagtens skjules i et aftræk. Derfor skal man gentage affyring flere gange. Et aftræk med slæb, som man har affyret over tomt kammer, kan ved gentagelse opleves, som om der ingen slæb er. På skydebanen ved skudafgivelse efter et rekyl vil slæbet altid vise sig.

Slæbet på aftrækket var det eneste punkt, hvor jeg havde en markant kritisk holdning til riflen. Jeg tror, det er en enkeltstående svipser fra Bergaras side. Jeg har haft en enkelt af Bergaras kipplauf rifler i hånden. Der var der ikke slæb på aftrækket.

Aftrækket er fra fabrikken indstillet til at gå ved 1,4 kg belastning. Aftrækket er fuldt indstilleligt. Selve aftrækkets udformning er ret slankt. Nogle vil synes, det er for tyndt, og vil foretrække en bredere anlægsflade på aftrækket. Det generede ikke mig.

Pibe

Bergara er nok mest kendt for deres riffelpiber. Spanien er egentlig ikke kendt for riffelpiber, men det har Bergara ændret på. Da Bergara begyndte at producere riffelpiber, var de meget ydmyge og selverkendende i deres manglende erfaring og inviterede den navnkundige Ed Shilen, som i en menneskealder har produceret customrifler og riffelpiber. Han virkede som deres faglige konsulent og hjalp dem med at igangsætte og forfine deres produktion af riffelpiber. Jeg er overbevist om, at Ed Shilen ikke vil lægge navn til noget, der er af lav kvalitet.

Riffelpiberne fra Bergara er af typen buttonrifflet. De laves ved, at råemnet til piben bliver boret, og derefter føres der en karbid-dorn igennem piben, som former riffelgangen. Til sidste bliver piben poleret indvendigt.

Jesper Thalund Pedersen fra Mercia Outdoor viste testriflen Bergara B14 frem på skydebanen.

Piben på testriflen er fritliggende, og et stykke papir mellem pibe og skæfte kan bekræfte det. Det er almindeligt, at piberne i dag er fritliggende. En periode kunne man se rifler med punktbeddede piber. Piben på testriflen er 61 cm. Det, synes jeg, er fint for en riffel i .30-06. Jeg fortrækker generelt balancemæssigt lidt læn-

gere piber. Standardlængde på omtrent 56-57 cm. Jeg synes til gengæld, at riflerne i kaliber 7 mm Rem. Mag. og .300 Win. Mag. godt kunne have lidt længere piber end 61 cm. Piben på testriflen var med 1:10 stigning, og det er helt standard for .30-06.

Alle metaldelene er mat-brunerede. Tilsyneladende virker bruneringerne >

Testriflen, Bergara B14, blev testskudt både fra bæk og jagtrelevante skydestillinger.

Winchester Power Max Bonded 150 grains leverede et skudbillede på 30 mm i egen-spredning.

> til at være af god kvalitet. Men denne kortvarige test kan hverken be- eller afkræfte det. Bogstaverne og tallene på riflen er ikke skønskrift og har en anelse industrielt præg over sig. Derimod er selve det lasergraverede firmalogo væsentligt pænere. Der var ingen åbne sigtemidler på testriflen. Men det kan vælges til.

Testskydning

Jeg skød med riflen både fra skydebænk og i forskellige jagtrelaterede positioner. Rekyloptaget var behageligt, set i lyset af at testriflen var en .30-06. Jeg testskød følgende fabrikladet ammunition: Den første var Winchester Power-Core 150

grains. Projektilet er en homogen kobberkugle. Selvom jeg har haft erfaringer med samme kugle i min .223 Rem., var det en overraskelse, at det var den, som gav den bedste præcision. Derefter kom jeg Winchester Power Max Bonded 150 grains i kammeret. De gav en egenspredning på 30 mm. Dernæst testede jeg også Winchester Power Max Bonded 180 grains og Winchester Power-Point 150 grains. De gav lidt større egenspredning. Til sidst skød jeg med et par hjemmeladninger, som var hjemmestrikket til min egen riffel, og de gav ikke nogen nævneværdig præcision. Hvis ikke der havde været slæb i aftrækket, så vil jeg tro, at præcisionen havde været en anelse bedre.

Man skal huske, at kvalitetsammunition affyret i en riffelpibe af høj kvalitet ikke nødvendigvis giver en lav egenspredning. Det forøger naturligvis sandsynligheden, men det er ikke nogen garanti. Hvis man ikke er genlader, er det altid en god idé at købe flere forskellige typer ammunition. Så skal man opveje kuglekonstruktion versus præcision. Jeg vægter som regel altid præcision som det vigtigste. De fleste kugler skal nok klare jobbet i de mest almindelige situationer i Danmark.

Magasin

Der var lidt vanskeligheder med magasinet, da jeg begyndte at testskyde riflen. Jeg fik hurtigt skilt riflen ad. Det viste sig, at magasinet var blevet skruet forkert sammen. Efter at magasinet var blevet samlet rigtigt, virkede magasinet fint. Magasinets fjeder er lidt for hårdt til min smag. Magasinet er et fast dobbeltradedt magasin, som kan lades fra oven. Der kan være fire patroner i magasinet og ét i kammeret. Magasinet er typen med hængslet bunddæksel. Det er en magasintype, som jeg foretrækker, fordi det ikke bliver glemt hjemme i våbenskabet. Magasinet åbnes ved at trykke på en knap, som er lokaliseret i overgangen mellem aftrækkerbøjlen og bunddækslet. Bergara har varslet, at der snart bliver mulighed for aftageligt magasin på denne model.

Skæfte

Skæftet har efter min smag en god ergonomi. Jeg bryder mig ikke om de mere spinkle skæfter fra flere af de amerikanske producenter. Pistolgreb-

Testkikkerten var en Nikon Prostaff 7 i størrelse 4-16x42SF BDC. SF står for sidefokus, og denne enhed er til parallaksejustering, så man sikrer, at trådkorset er 100% på målet. BDC står for bullet drop compensator, det er et trådkors, hvor man har mulighed for at kompensere for kuglebanen på længere afstand. Under selve trådkorset er der små ringe, som kan holdes over målet i henhold til distancen, der skydes på. Nikon har på sin hjemmeside et program, hvor man kan indtaste kuglevægt, ballistisk koefficient, hastighed, indskydningsafstand etc. Derefter kan man printe et lille kort ud, som kan sættes på riflen, så man kan se, hvilken ring man skal skyde med på en given afstand. Med dette system behøver man ikke at klikke sig frem med kliktårnene.

Jeg har selv riffelkikkert fra den samme serie Prostaff 7. Den er dog i en 2,5-10x50. Jeg er fornøjet over sammenhængen mellem pris og kvalitet på denne kikkert-serie fra Nikon. Nikon laver rigtig god optik. De laver optik i flere pris-klasser, men leverer virkelig god optik i den lavere prisende. Den vejledende pris på testkikkerten er kr. 3899,- På testdagen havde jeg min egen Sako 6 PPC med, som min kikkert var monteret på. Her formåede vi at lave en treskudsgruppe på syv millimeter.

Nikon Prostaff 7 er en prisbillig kikkert til relativ høj kvalitet. På testdagen leverede kikkerten en fin skudgruppe på syv millimeter.

Man skal ikke forvente samme høje grad af åretegninger i træet på Bergara B14. Som standard kommer den i grade 1.

et er vertikalt i linjen og ikke tilbage-trukket som på mere klassisk desig-nede rifler. Det giver en god håndstil-ling, når man skal skyde. Riflen er la-vet i robust geometri, hvilket faldt i min smag. Bergara B14 er i hvert fald et alternativ til de spinkle amerikanske rifler med små og tynde pistol-greb. Den har også en god vægt på 3,55 kg, hvilket sikrer en nogenlunde ro under skydningen. Balancemæs-sigt minder riflen om en af svensker-nes favoritrifler, Husqvarna 1900.

Skæftet har pillar-bedding. Det er gjort af aluminiumsbøsninger, som står som små søjler mellem bundbe-slaget og selve låsestolen. Det er et godt udgangspunkt for en god præci-sion.

Skæftet på testriflen var sik-kert i en højere kvalitet end et stan-dardkøb af riffel. Man skal ikke for-vente, at skæftet er mere end grad 1. Netskæringerne er gjort med maskine. De er pæne uden at have sjæl. På bunden af pistolgrebet er der fræsset et stort B - som er firmaets logo.

Model B14 kan også fås med synte-tisk skæfte. Den har jeg ikke haft i hænderne og kan af den grund ikke udtale mig om den.

Låsen

Låsen er en meget simpel konstruk-tion. Den kører på to låseknaster og

minder meget om låsen på en Re-mington 700. Låsen kører udmærket i sammenligning med andre rifler af samme type konstruktion. Fordi den har to låseknaster, er åbningsvinklen på låsen 90 grader. En riffel med tre låseknaster vil typisk have en åbnings-vinkel på ca. 60 grader. Med 90 gra-ders åbningsvinkel kommer man tæt-tere på kikkerten under repeteringen.

Sikringen er en to-punktssikring. Det er ikke den mest lydløse sikring, jeg har mødt på markedet i samme prisklasse, selvom det også findes på andre rifler i samme prisklasse. På de fleste af disse sikringer kan man med lidt øvelse lære at betjene dem lyd-løst. Låsen er boret med huller til montering af et utal af forskellige ba-ser og ringe. På testriflen var der monteret aftagelige ringe og baser af stål fra Warne.

De fremtidige etaper

Det bliver interessant at se, hvad Ber-gara vil kunne byde riffeljægere på i fremtiden. Bergara har indtil nu lavet en lille knæklåsriffel til en meget overkommelig penge. De har også la-vet en model BX11, som giver mulig-hed for pibeskiift. Bergara er ikke kommet med noget genialt indtil nu. De hviler på andres idéer. Det mestrer de til gengæld godt. Jeg spår nogle spændende „etaper og udbrud“ fra Bergara i fremtiden. Jeg tror også, at Bergara vil være villig til at tage nogle vovede spring med spændende riffel-kalibre. I USA har Bergara leveret rif-len i det relativt nye kaliber 6,5 Creed-moore.

krarupusa@gmail.com

Bergara model B14 Timber

Kaliber .30.06

Stigning 1:10

Pibelængde: 61 cm

Magasin: 4+1

Vægt: ca. 3,55 kg

Låsen har to låseknaster.

Piben er buttonriffel. Rifler med kort lås leveres med 56 cm pibe, og den lange lås fås med 61 cm pibe.

Vejledende udsalgspris: kr. 7995,-

Kalibre: .243 Win., .308 Win., .270

Win., .30-06, 7 mm Rem. Mag. og

.300 Win. Mag.

Importør: Mercia Outdoor ApS.

AURORA JAGTREJSER

DIN JAGTREJSEPARTNER

NYT: Kan nu bookes som 3 og 4 dages tur

Bukkejagt i Polen 2016

Med bus 11-14/15. maj og 3.-3/7. august

• 4 dages jagt og ophold med fuld forplejning

• Ophold i dobbelt værelse, jagtføring 1:1

• Buskørsel Danmark/Polen t/r

Ved 3 dages jagt kr. 4.450,- Ved 4 dages jagt **kr. 5.450,-**

Hjortejagt i Polen

• Inkl. kronhjort optil 5 kg, 4 jagtdage

I alt **kr. 12.950,-**

Forhør om mulighed for bustur 19.-24. sep. 2015

Hundyrjagt Polen

Inkl. 10 råer og lam. 3 dages ophold i dobbelt-

værelse. Jagtføring 1:1 I alt **kr. 6.450,-**

Slovenien gemsejagt

• 4 opholds dage i jagt hytte

• 3 jagtdage med pirsch og ansitz

• Jagtføring 1:1 I alt **kr. 5.450,-**

Ungarn hjortejagt

• 4 jagtdage, 5 opholds dage i dobbeltværelse

• jagtføring 1:1, al kørsel i reviret, transfer fra Budapest reviret t/r

• Inkl. kronhjort 5-5,99 kg pris **kr. 17.590,-**

• Inkl. kronhjort 6-6,99 kg pris **kr. 20.990,-**

• Inkl. kronhjort 7-7,99 kg pris **kr. 26.990,-**

• Inkl. kronhjort 8-8,99 kg pris **kr. 34.990,-**

Tyrkiet Inkl. 3 keilere:

den største Keiler + 2 keilere optil 18 cm

5 dages ophold i dobbeltværelse

Fuld forplejning på lokalt hotel i jagtområdet

4-5 jagtdage med jagtføring 1:1

Transfer til jagtområdet t/r, Al transport i reviret

Pris pr. jæger **kr. 16.950,-**

Polen inkl. 1 muflon optil 60 cm

3 jagtdage, 6 pirsch, jagtføring 1:1

3 dages ophold med fuld forplejning,

i dobbeltværelse,

Pris pr. jæger **kr. 9.950,-**

Sydafrika super farm

• 6 opholds dage i dobbeltværelse

• fuld pension under opholdet

• 5 jagtdage, jagt 1:1

• 3 dyr inkl. i pakken valgbar imellem (Impala,

Warthog, Blesbuck, Duicker, Steenbuck,

Springbuck).

• Helt fantastisk billige trofæpriser

kr. 11.450,-

Spanien Pyrean eller Cantabric Chamois

• 3 opholds dage med fuld forplejning I dobbelt-

værelse.

• 2 jagtdage, jagt 1:1.

• Transport fra Lufthavn til jagtområde t/r

• 1 Chamois uanset størrelse pr. jæger

Pris pr. jæger ved booking af 2 jægere **kr. 22.800,-**

Mauritius 1 Rusa Hjort guldmedalje

30-34 tommer

kr. 22.650,-

forhør nærmere for forskellige muligheder

Tjekkiet jagt på muflon

3 dages jagt og ophold i dobbeltværelse

al transport i reviret under jagten

Pris pr. jæger **kr. 3.650,-**

Muflon optil bronze

kr. 6.950,-

Muflon Bronze (ca. 60-70 cm)

kr. 10.990,-

Muflon Sølv (ca. 70-80 cm)

kr. 16.750,-

Muflon Guld (ca. 80-110 cm)

kr. 24.990,-

Polen 5-6 pladser på drivjagt til fast pris fra 18-

22. november. 3 dages jagt 4 dages ophold inkl 2

hjørtte optil 5 kg. Pris pr. jæger **kr. 10.950,-**

tlf. 2345 2694 - www.aurorajagtrejser.dk

Bedre forvaltning af *trækvildt*

Rastende pibeænder på Egå Engsø. Foto: Max Steinar.

På de følgende otte sider kommer vi rundt om de arbejdsopgaver og beslutninger vedrørende trækvildt, der har haft størst fokus for Danmarks Jægerforbund i 2015. Fremover forventer vi at bringe en lignende trækvildtstatus hvert år.

Tekst: Iben Hove Sørensen og Niels Henrik Simonsen, Danmarks Jægerforbund **Foto:** Thomas Iversen m.fl.

DET ER VIGTIGT, at forvaltning af trækvildt foregår på tværs af grænserne. Danmarks Jægerforbund arbejder for, at trækvildtarterne forvaltes nationalt inden for de internationale rammer, der defineres af blandt andet EU's direktiver og vandfugleaftalen AEWA. Fælles målsætninger letter samarbejdet mellem jægerne og øvrige interesseorganisationer på både nationalt og internationalt plan.

Vandfugleaftalen AEWA er en af-

tale om beskyttelse af de vandfugle, der trækker gennem Afrika, Europa, Mellemøsten, Centralasien, Grønland og Canadas arktiske øer - samt af disse arters levesteder. Aftalen er indgået af de deltagende landes regeringer, og Danmark har deltaget siden den 1. januar 2000.

Den internationale forvaltningsplan for kortnæbbet gås er skrevet i AEWA-regi med Jesper Madsen fra DCE, Aarhus Universitet, som hoved-

koordinator og leder af den internationale arbejdsgruppe. Og nu er flere forvaltningsplaner med relevans for de danske jægere på vej. Helt aktuelt forventes nye forvaltningsplaner for stor regnspove, tajgasædgås (skovsædgås) og havlit at blive vedtaget i november 2015. Umiddelbart er der ikke udsigt til ændringer i jagtmulighederne på de tre arter, som dog alle er i tilbagegang på europæisk plan.

Ringdue.

Foto: Niels Søndergaard

Spættet sæl.

Foto: Thomas Iversen

Bedre forvaltning af ringdue

Den omfattende regulering af ringduer i september og oktober mødte i 2014 stor kritik på grund af risikoen for, at de nedlagte duer skulle efterlade unger, som derved var dømt til at dø af sult i reden. Jægerne blev beskyldt for at drive camoufleret jagt, og der blev sået tvivl om behovet for regulering. På baggrund af denne kritik nedsatte Vildtforvaltningsrådet en arbejdsgruppe, som skulle foreslå en bedre forvaltning af ringduen.

Jægerne hjælper gerne til i tilfælde, hvor en lodsejer f.eks. har problemer med markskader forårsaget af ringduer, men regulering gennemføres ikke for jægerens skyld. Derfor arbejder Danmarks Jægerforbund primært for at udvide jagttiden på ringdue ind i oktober og februar, hvor andelen af ynglende duer er lav.

Med en udvidet jagttid vil behovet for regulering i duernes yngletid forhåbentlig falde, idet bestanden dermed kan holdes på et passende niveau. Processen med at beskrive en ny forvaltningsmodel er allerede godt i gang, men modellen vil tidligst blive implementeret fra 2016.

Ny forvaltningsplan for skarv

Forvaltningsplanen for skarv fra 2009 har i den senere tid været under revision. En nedsat arbejdsgruppe, hvori Danmarks Jægerforbund er repræsenteret, afleverede i september 2015 et udkast til en ny forvaltningsplan til Vildtforvaltningsrådet.

Revisionen af den gældende plan var især påkrævet, fordi skarver - ud over de kendte skader på fisk og fiske-redskaber - i stigende omfang volder skade på fisk i vandløb, på fiskeyngel i visse opvækstområder og på udtræk-kende smolt af laks og havørred.

EU-lovgivningen tillader ikke en re-

gulær jagttid på skarv, så jagt er p.t. ikke en mulighed, men den nye forvaltningsplan indeholder mere liberale bestemmelser for regulering end tidligere. Den nye forvaltningsplan forventes at træde i kraft primo 2016.

Ny forvaltningsplan for sæler

Det voksende antal sæler i danske farvande har medført stigende problemer for fiskeriet herhjemme. DTU Aqua offentliggjorde i efteråret en rapport, som kortlagde omfanget af sælskader på dansk fiskeri. Det affødte et politisk ønske om at fremskynde processen med revision af den gældende forvaltningsplan for sæler; en revision, der var planlagt til at finde sted i 2016.

En arbejdsgruppe under Naturstyrelsen skal derfor komme med en indstilling til en ny forvaltningsplan, som i højere grad skal tage højde for at forebygge og begrænse sælskaderne. Den gældende forvaltningsplan giver mulighed for at regulere spættet sæl, og i lyset af de stigende skader har Naturstyrelsen åbnet en midlertidig mulighed for, at erhvervsfiskere kan få tilladelse til regulering af gråsæl. Denne mulighed forventes skrevet ind i den fremtidige forvaltningsplan, som forventes at træde i kraft i løbet af 2016.

Hvorvidt jagt på sæler kommer i spil som forvaltningsredskab er uvist. I givet fald vil det dog ikke forekomme i Vadehavet, idet der foreligger en fælles dansk/tysk/hollandsk vadehavs aftale, der forhindrer jagt på og regulering af sæler i dette område. I Østersøområdet vil en eventuel jagt være betinget af en aftale under Helsingfors-konventionen (HELCOM), som Danmark har tiltrådt.

ih@jaegerne.dk

nhs@jaegerne.dk

DJ's arbejde med trækvildt:

Historik og status

Tekst: Stig Egede Hansen, formand for Trækvildtudvalget

I forbindelse med formandsvalget i 2012 blev der i valgkampen sat fokus på arbejdet med vildtarterne. Vores formand, Claus Lind Christensen, introducerede her de første tanker om en søjleopbygning, hvor de enkelte arter skulle kobles til en model bestående af tre søjler: markvildt, hjortevildt og trækvildt.

Ud fra disse tanker blev Trækvildtudvalget, med baggrund i det daværende Vand- & Naturudvalg, dannet i 2013. Trækvildtudvalget har siden da udarbejdet en strategi for arbejdet med trækvildt, og denne ligger nu klar til godkendelse i hovedbestyrelsen.

Strategien klarlægger de væsentligste indsatsområder for at bevare og udvikle jagten i Danmark på de arter, der hører under trækvildtsøjlen.

Dette er specielt vigtigt, idet flere af disse arter er „internationale arter“. Arter, der trækker gennem flere forskellige lande og derved også forvaltes af forskellige nationalstater.

Personalemæssigt er indsatsen på området ligeledes blevet opgraderet, således at trækvildtkonsulent Iben Hove Sørensen siden maj udelukkende har beskæftiget sig med netop trækvildtet. Dette betyder, at vi nu kan arbejde fokuseret med de i strategien udvalgte arter og deres levesteder, og at vi dermed på sigt kan få en større rolle i den danske naturforvaltning og sikre mest mulig bæredygtig jagt på trækvildt.

Claus Lind Christensen blev i september valgt som formand for Nordisk Jægersamvirke for en treårig periode. Ud over arbejdet med EU-lovgivning vil han sætte øget fokus på et større arbejde på tværs af grænserne, bl.a. i relation til trækfuglene, med henblik på at bevare og udvide mulighederne for jagt. En vigtig forudsætning for dette er at indhente mere viden om arterne, men også at have et særligt fokus på trækfuglenes levesteder - især deres yngleområder. Dette vil være en vigtig overbygning på trækvildtstrategien.

Skarver.

Foto: Thomas Iversen

Havdykænderne:

Overvintrende gæster fra det høje nord

Tusindvis af havdykænder besøger Danmark om vinteren, men vores viden om arterne er fortsat mangelfuld

En havlithan i sommerdragt på ynglepladsen på Island. Foto: Rasmus Due Nielsen.

Tekst: Ib Krag Petersen og Rasmus Due Nielsen, DCE, Aarhus Universitet, Iben Hove Sørensen og Bent Ove Rasmussen, Danmarks Jægerforbund

Foto: Ib Krag Petersen og Rasmus Due Nielsen, DCE, Aarhus Universitet

DE DANSKE FARVANDE er af stor betydning for trækkende havdykænder, som i talrigt omfang opholder sig her i vintermånederne. Omkring en tredjedel af de nordvesteuropæiske edderfugle overvintrer i Danmark, og for sortand er andelen måske næsten det dobbelte. Samlet set udgør Østersøen et af de vigtigste overvintringssteder for fløjlsand og havlit, og mange tusinde af hver art overvintrer i

den danske del. Forholdene i Danmark har altså stor indflydelse på havdykændernes velbefindende, også selvom det kun er edderfuglen, der yngler her i landet.

Af de fire nævnte arter er det kun sortand, der ikke er rødlistet som sårbar på europæisk plan. Havlit og fløjlsand er endda rødlistet som hhv. sårbar og truet på verdensplan. Edderfugl, havlit og fløjlsand har alle været i voldsom tilbagegang de seneste årtier, og det er fortsat uklart, hvad der ligger til grund for disse ændringer.

I Danmark er der fastsat jagttid på alle fire arter - for edderfuglens vedkommende dog kun på hanner. Jagt på havdykænderne kan gennemføres på bæredygtig vis på trods af tilbagegangen, idet jagten kun i mindre grad påvirker bestandene. Sandsynligvis er klimaændringer, fødemangel, forurening (f.eks. olieudslip), bifangst og habitatødelæggelse blandt de vigtigste faktorer, men der mangler fortsat viden om disse påvirkninger og deres omfang. Samtidig er det svært at få præcist overblik over bestandene, så

der er helt klart behov for mere fokus på havdykænderne.

Ny viden om havlit indsamles

En vindstille dag tidligt i april måned på sydspidsen af Langeland rummer minder om havlitter. Tusinder. Et lydbillede af deres karakteristiske kald, og flokke der permanent letter foran en fiskekutter, som stille sejler igennem havlit-sværmen. De er kun vintergæster hér. De forsvinder østpå i Østersøen netop tidligt i april måned. For havjægere i det sydlige og sydøstlige Danmark er det en velkendt art, men i resten af landet er der ikke mange af dem.

Rønne Banke øst for Bornholm er det sted i landet, hvor vi har flest af dem. Gedser Rev, Vejsnæs Flak syd for Ærø samt Bredegrund sydøst for Als er andre steder, hvor arten kan forekomme i store antal. Langs Jyllands vestkyst ses der ikke mange havlitter.

En bestand i tilbagegang

Havlitterne yngler højt mod nord. Hele vejen rundt om Nordpolen. Havlitterne i vore farvande stammer ho-

Foto: Rasmus Due Nielsen

En havlithun ringmærkes og påsættes data-logger på en yngleplads på Nordisland.

vedsagelig fra russiske/sibiriske yngleområder, og langt den største del af den vesteuropæiske bestand overvintrer længere mod øst i Østersøen. Tællinger i Østersøen har vist, at bestanden er i voldsom tilbagegang. I 1990'erne blev bestanden vurderet til at være på ca. 4,3 mio. i Østersøen alene. Nye optællinger i 2007/2008 viste, at bestanden var nede på 1,5 mio. fugle, hvilket svarer til en tilbagegang på godt 60%. Derfor er arten kommet på den globale rødliste. Der er dog nogen uvished om, hvorvidt der er tale om markante tilbagegange, eller om ændringer af fuglenes overvintringsområder også kan spille en rolle. Hvis havlitterne pga. mildere vintre i højere grad overvintrer i finske farvande, så kan det være en del af forklaringen. Finland har nemlig ikke indtil nu lavet store optællinger af havdykænderne.

Kjell Larsson fra Linné-universitetet i Kalmar har i mange år fulgt havlitternes årlige ungeproduktion. Ikke ved at indsamle vinger gennem jægere, som vi gør det i Danmark, men ved at tage billeder af flyvende flokke af havlitter fra skib. På billederne kan fuglenes køn og alder bestemmes. Kjells resultater af disse undersøgelser fra sidste vinter viste, at der kun var omkring 1% ungfugle i bestanden. En så lav reproduktionsrate er langt fra bæredygtig. Vi håber, at situationen er anderledes andre steder, og at vores undersøgelser kan bidrage med viden om dette.

Samarbejde om indsamling

For at kaste lidt mere lys over situationen blandt havlitter i danske farvande har Aarhus Universitet og Danmarks Jægerforbund indgået et samarbejde med henblik på at undersøge havlitternes kondition, deres køns- og aldersfordeling samt deres fødevalg. I det samarbejde bad vi jægere på Als og Ærø samt i Fåborg og Bagenkop om at få adgang til havlitter, som de nedlagde. Det blev til i alt 33 havlitter, der nu er dissekeret og undersøgt. Vi har ikke noget sammenligningsgrundlag med hensyn til fuglenes kondition, men de undersøgte fugle havde fine fedtreserver og så ikke magre ud.

Et andet formål med indsamlingerne var at få DNA fra fuglene. I et samarbejde med en professor i genetik ved Islands Universitet i Reykjavik

undersøger vi mulighederne for at bestemme herkomst ud fra DNA. Det kræver DNA-materiale fra både overvintringsområder og yngleområder fra et meget stort område; et arbejde, der allerede er i fuld gang.

Hvor er havlitterne om vinteren?

Aarhus Universitet arbejder i et andet projekt med at undersøge overvintringsarterer for havlit, sortand, bjergand og rødstrubet lom på Island. Ved hjælp af en meget lille datalogger på kun to gram kan vi få informationer om fuglenes position i løbet af vinteren. Loggeren sender intet signal fra sig, så vi får kun data, hvis vi kan fange den samme fugl igen året efter.

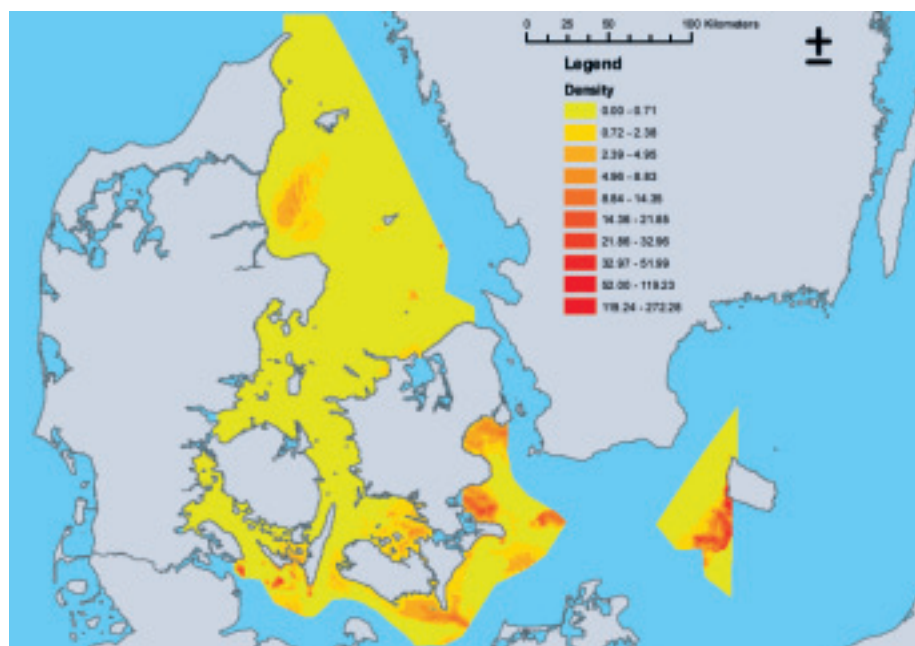
Hovedparten af havlitterne i Østersøen stammer som nævnt fra russiske/sibiriske ynglepladser. De islandske havlitter trækker ikke nær så langt. Vores foreløbige resultater viser, at de opholder sig omkring Island hele vinteren. Men vi ved samtidig, at der er et træk igennem Island om foråret af fugle, der ikke er islandske ynglefugle.

Hvis de observerede tilbagegange i Østersøen til dels skyldes ændringer i artens overvintringsområde og/eller ændrede og ukendte trækmønstre, så vil det naturligvis være vigtige informationer i forhold til f.eks. den forvaltningsplan for havlit, som er udarbejdet i regi af den internationale Vandfugleaftale (AEWA).

Foto: Ib Krag Petersen

En af de indsamlede havlitter dissekeres. Undersiden af skindet er fedtbelagt, hvilket er et af en række tegn på, at fuglen var i god kondition.

Den geografiske fordeling af godt 28.000 havlitter i de danske farvande i vinteren 2008. Fordelingen er en modelleret beregning, baseret på data fra NOVANA-programmets optællinger af vandfugle fra fly efter linjetranssekt-metoden. Kilde: „Abundance and distribution of selected waterbird species in Danish marine areas“, en rapport fra DCE, Aarhus Universitet til Vattenfall.

Foto: Thomas Iversen

Europæisk gåseforvaltning

Når succeshistorier og problemarter følges ad

Mange gåsearter i Europa er i fremgang, og de voksende bestande er til glæde for de fleste, som færdes i naturen. Det er imidlertid ikke alle steder, at stigende gåsebestande vækker jubel.

Tekst: Iben Hove Sørensen, Danmarks Jægerforbund **Foto:** Thomas Iversen m.fl.

DE STORE GÅSEFLOKKE er imponerende at opleve til lands, til vands og i luften, og deres tilstedeværelse vidner om bedre levevilkår og mere fokus på beskyttelse af gæssenes levesteder. Samtidig er der i stigende grad mulighed for at nedlægge gæs i jagttiden, hvilket mange danske gåsejægere benytter sig af.

Alligevel er der ting, som kan gøres bedre. Vi har i løbet af sommeren hørt om en omfattende gasning af gæs i Holland, og det er blevet nævnt mange gange, at anskydningssprocenten - selv på ikke jagtbare arter - er for høj, hvilket blandt andet er blevet brugt som argument imod jagt på bramgås. Så vil man hellere tillade regulering, som det i dag foregår i mange europæiske lande.

Det er vigtigt, at der tages hånd om

problemerne, inden gæssene skifter status fra succeshistorie til skadedyr, og der er behov for flere internationale forvaltningsplaner for gæssene. På den måde kan det undgås, at landene på fuglenes trækrute bevidst eller ubevidst modarbejder hinanden.

I mål med kortnæbbet gås

Svalbard-bestanden af kortnæbbet gås har de seneste tre år været forvaltet efter en international forvaltningsplan for arten. Forvaltningsplanen er adaptiv, hvilket vil sige, at den løbende skal tilpasses den aktuelle situation. Med forvaltningsplanen for kortnæbbet gås har de danske gåsejægere fået kendskab til en type forvaltningsplan, som i høj grad anerkender jagt som et redskab til naturforvaltning, og som forhåbentlig vil vinde indpas fremover.

Gasning af gæs

I Holland har myndighederne vurderet, at antallet af ynglende gæs skal nedbringes med omkring en halv million for at reducere omfanget af markskader til et acceptabelt niveau. Eftersom alle gåsearterne er fredet i Holland, skal bestanden nedbringes gennem regulering, som for flere af arternes vedkommende foregår i relativt stort omfang.

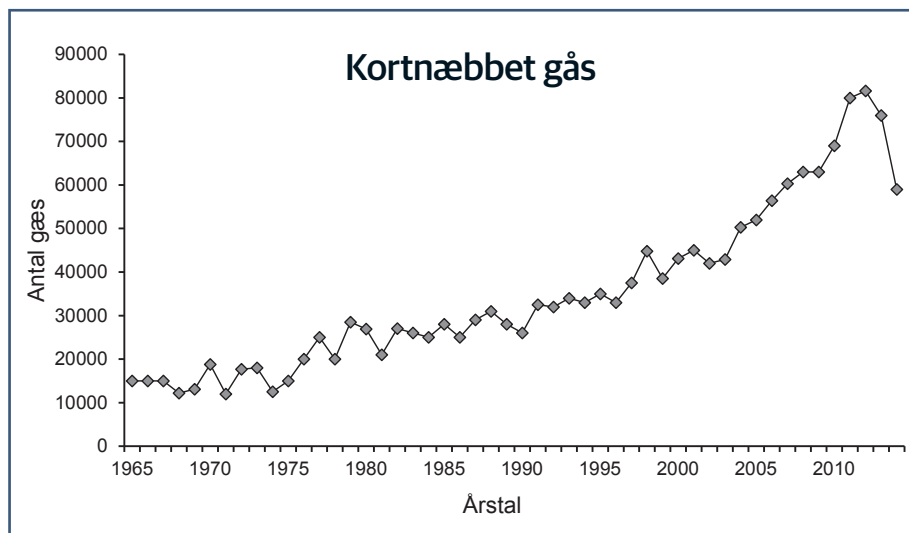
Indfangning og gasning af gæs i fuglenes fædningstid har i flere år været praktiseret i området omkring Schiphol Lufthavn ved Amsterdam af hensyn til flysikkerheden. Som følge af ønsket om en markant bestandsreduktion på landsplan blev der dog i år givet tilladelse til at anvende gasning over hele landet, og omkring 43.000 gæs mistede livet på denne måde i sommeren 2015.

Et af målene i forvaltningsplanen for kortnæbbet gås er, at ynglebestanden på Svalbard skal være på omkring 60.000 gæs. Den adaptive tilgang medfører, at jagttrykket kan øges, når bestanden er over det fastsatte mål, men også at det skal lettes, hvis bestanden falder til under 60.000 fugle. På den baggrund blev jagttiden på kortnæbbet gås i jagtsæson 2014/15 udvidet til også at inkludere januar.

Efter blot en enkelt sæson med en udvidet jagttid på kortnæbbet gås var ynglebestanden på Svalbard i 2015 nået ned på 59.000 individer. Dermed var det tid til at slå bremsen i, så bestanden ikke blev tvunget endnu længere ned. Forårsvejret har de seneste år været ugunstigt for artens ynglesucces, så der har været færre unge gæs på træk gennem Danmark og Norge end sædvanligt. Det forstærker naturligvis effekten af det øgede jagttryk og øger vigtigheden af, at afskydningen af kortnæbbet gås nedbringes i denne jagtsæson. De danske jægere nedlægger størstedelen af de kortnæbbede gæs, og dermed bærer de et stort ansvar for bestandens stabilitet.

Ændringer i jagttiden

Derfor valgte Vildtforvaltningsrådet i august 2015, at de ville følge anbefalingen fra Danmarks Jægerforbund & DCE, Aarhus Universitet om igen at fjerne januarjagten på kortnæbbet gås. Miljø- og fødevarerministeren forventes at følge denne indstilling, og dermed vil der i denne jagtsæson kun være jagt på kortnæbbet gås frem til nytår. Begrænsningen gælder både på landjorden og på fisketerrito-

Bestandsudvikling for Svalbard-bestanden af kortnæbbet gås. I foråret 2015 blev der talt 59.000 gæs. Kilde: DCE, Aarhus Universitet.

riet. Den gælder kun for kortnæbbet gås og får ikke indflydelse på jagttiden for andre gåsearter.

Der er ikke stillet krav om, at jagten på kortnæbbet gås gennemføres på ændrede vilkår i forhold til tidligere. Det er imidlertid vigtigt for Danmarks Jægerforbund at understrege, at vi anbefaler en smule tilbagehold i løbet af sæsonen. Der vil selvsagt være en seriøs risiko for at sætte fremtidige jagtmuligheder over styr, hvis der nedlægges for mange gæs i den kommende sæson. Hvis bestanden igen viser sig at falde, så må vi formode, at der i sæsonen 2016/17 bliver indført yderligere begrænsning af jagttiden. Holdes bestanden derimod på det fastsatte mål, så kan vi i løbet af de kommende år se frem til at lande på en jagtidsfastsættelse, der giver maksimal mulighed for jagt på kortnæbbet gås.

Adaptiv succes

Den adaptive forvaltningsplan for kortnæbbet gås har været en unik mulighed for de danske jægere til at tage ansvar for forvaltningen af en trækfugl. Det er sjældent, at jægere i den grad har fået ansvar for en succesfuld forvaltning, og vi kan kun håbe, at vi i fremtiden vil få lignende ansvar for andre arter. Lærer vi at skrue op og ned for jagttrykket, kan vi forhåbentlig helt undgå, at arter fredes som følge af for stort jagttryk.

Der er en stor vilje blandt Jægerforbundets medlemmer til samarbejde og til at tage ansvar, og alle kan være stolte af, at jagten nu har fået så fremtrædende en rolle i gåseforvaltningen. Forvaltningsplanen for kortnæbbet gås er den første internationale forvaltningsplan for en trækkende vandfugl, og den har dermed stor betydning på såvel nationalt som internationalt plan. Viser vi, at vi kan løfte dette ansvar, så forventer vi i fremtiden at få større mulighed for at få indflydelse på aftaler angående jagt i forvaltningsmæssige sammenhænge.

Adaptiv forvaltning handler ikke om begrænsninger, men om muligheder. Det er vigtigt at huske på, at forvaltningsplanen blev udarbejdet for at sikre en stabil bestand af kortnæbbet gås på Svalbard og samtidig nedbringe omfanget af markskader og ødelæggelser på tundravegetationen i forhold til niveauet i 2012. En stabil bestand vil medføre stabile jagtmuligheder, og begge dele opnås hurtigst gennem tillid og åbent samarbejde mellem forskere, ornitologer og jægere. ➤

Kortnæbbede gæs ved Nissum Fjord. Foto: Niels Søndergaard.

► Er bramgås den næste?

I køen efter kortnæbbet gås står flere andre gåsearter, som man med fordel kan udarbejde internationale forvaltningsplaner for. Bramgåsen er i mange øjne den art, som det er mest oplagt at formulere en fælles europæisk målsætning for. Bestanden er vokset eksplosivt, og der er i flere lande utilfredshed med den manglende reaktion fra myndighedernes side. Bramgås står på Fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I, og der kan derfor ikke fastsættes jagttid på arten i EU-landene. Et stigende antal bramgæs bliver nedlagt i forbindelse med regule-

ring hvert år, men gæssene skaber stadig problemer både for landmænd og andre gåsearter, som skal dele vinterføden med stadig flere bramgæs.

Den adaptive forvaltning, som de danske jægere indtil videre har haft succes med, kan meget vel vise sig at blive nøglen til en ændring af den nuværende situation. Adaptiv forvaltning tilpasses løbende, således at ny viden hele tiden leder til bedre forvaltning, og tiltag kan standses, hvis de ikke har den ønskede effekt.

ih@jaegerne.dk

Krikanedpar i flugt.

Tekst: Iben Hove Sørensen og Bent Ove Rasmussen, Danmarks Jægerforbund

Foto: Thomas Iversen, Danmarks Jægerforbund

I 2013 BLEV det højeste antal svømmeænder nogensinde talt i Danmark. Svømmeænderne, som er meget følsomme over for forstyrrelse, har haft stor fremgang i det reservatnetværk, som blev etableret i 90'erne, og jagten på svømmeænder har bestemt ikke lidt skade af, at arealet af reservater i Danmark er fordoblet over de seneste årtier. Tværtimod.

Hvor mange ænder nedlægges?

De danske jægere nedlagde 632.625 svømmeænder i jagtsæsonen 2014/15, hvoraf langt størstedelen var gråænder (483.474). Krikaned (99.548) og pibeænder (40.638) udgjorde størstedelen af udbyttet af de øvrige svømmeænder, mens spidsand (4.132), knarand (2.338), skeand (2.181) og atlingand (314) udgjorde resten. Samlet set var der en stigning i antallet af nedlagte svømmeænder i forhold til jagtsæsonen 2013/14, hvilket dækker over en stigning i antallet af gråænder, men et svagt fald i antallet af øvrige svømmeænder.

Hvem nedlægger ænderne?

50.789 jægere nedlagde mindst én svømmeand i sidste jagtsæson; af disse nedlagde 48.409 (95%) mindst

Gråanden er den mest talrige af de danske svømmeænder.

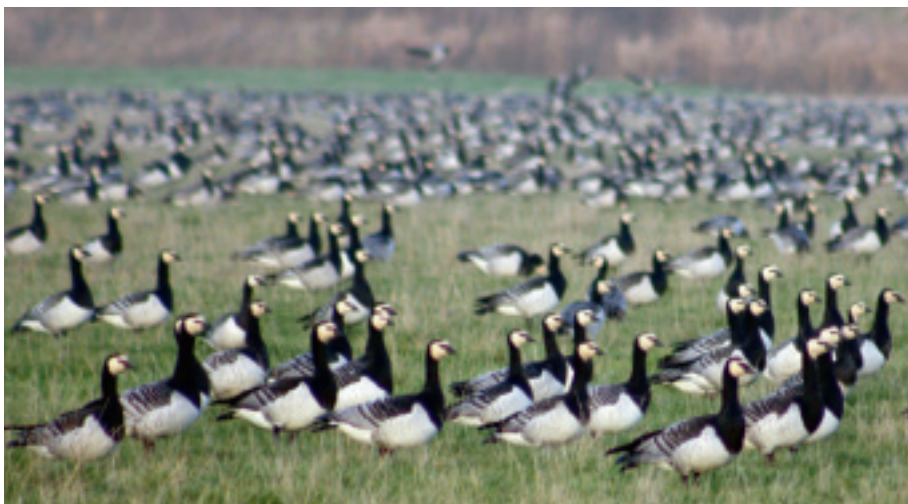

Foto: Carsten Dahl-Hansen

Den voldsomme stigning i antallet af bramgæs er et problem mange steder.

Anskydning

Gæssene er blandt de vildtarter, der i størst grad udsættes for anskydninger. De store fugle lever længe og kan ofte overleve at blive truffet af hagl, hvilket betyder, at haglbærerprocenten tidligere har været uacceptabelt høj. Nye tal fra forårets undersøgelser af kortnæbbet gås er på vej, og vi håber naturligvis, at haglbærerprocenten igen er faldende. En nedgang i antallet af anskudte fugle er både ønskelig og opnåelig.

Mange gåsejægere efterlyser mere omtanke med hensyn til skudafstand, så den anbefalede afstand på maksimalt 25 meter overholdes, og alle gåsejægere opfordres til at øve sig i afstandsbedømmelse og bedømmelse af flyvehastighed. Det øger succesraten under gåsejagten, hvor gæssene i øvrigt i mange tilfælde kan bringes ind på bedre skudhold ved brug af lokkefugle og lokkekald. Netop disse principper har været centrale i de kurser, der er blevet afholdt af Danmarks Jægerforbund under „Projekt Forbedret Gåsejagt“.

Fra Danmarks Jægerforbunds Strand- og havjagtudvalg er udmeldingen også klar: *Antallet af anskudte fugle skal nedbringes, og jægerne skal gøre mere for at få vildtet med hjem til gryderne og undgå anskydninger. Valg af våben, ladning og haglstørrelse skal passe til den vildtart, man ønsker at efterstræbe på hver enkelt jagt, og alle jægere opfordres til at træne på skydebane med jævne mellemrum.* Holdningen blandt de allerfleste er naturligvis, at jægeren skal gøre sit håndværk ordentligt og bringe byttet med hjem. For at sikre, at denne indstilling til jagten spredes til nye og uerfarne jægere, bør erfarne jægere altid påtale uhenigtsmæssig adfærd, f.eks. skud på for langt hold. Det er tænkeligt, at anskydninger i høj grad skyldes uvidenhed.

Svømmeænder

Pibeænder lægger an til landing.

én gråand. 17.722 jægere nedlagde mindst én af de øvrige svømmeænder.

Ni jægere nedlagde i løbet af sæsonen samtlige syv jagtbare svømmeænderarter. Disse jægere drev jagt i følgende seks kommuner: Ringkøbing-Skjern, Tønder, Faaborg-Midtfyn, Slagelse, Vordingborg & Lolland. Det var dog ikke kun her, at alle syv arter blev nedlagt; det skete faktisk i 45 kommuner - men altså ikke af de samme jægere.

Fremtidig forvaltningsindsats

En fremtidig forvaltningsmæssig indsats for svømmeænderne er i høj grad relevant, selvom ingen af de jagtbare svømmeænder umiddelbart er truede. Status for de syv jagtbare arter er enten 'i tilbagegang' eller 'ukendt', og inden for EU er der særlig bekymring

for spidsand, atlingand og pibeand, som alle er i hastig tilbagegang i EU-landene. Foringelser af arternes levesteder anses for at være et af de største problemer for svømmeænderne. Det er oplagt, at vi her i landet tænker fremadrettet og bidrager endnu mere til at sikre de nordeuropæiske bestande af svømmeænder.

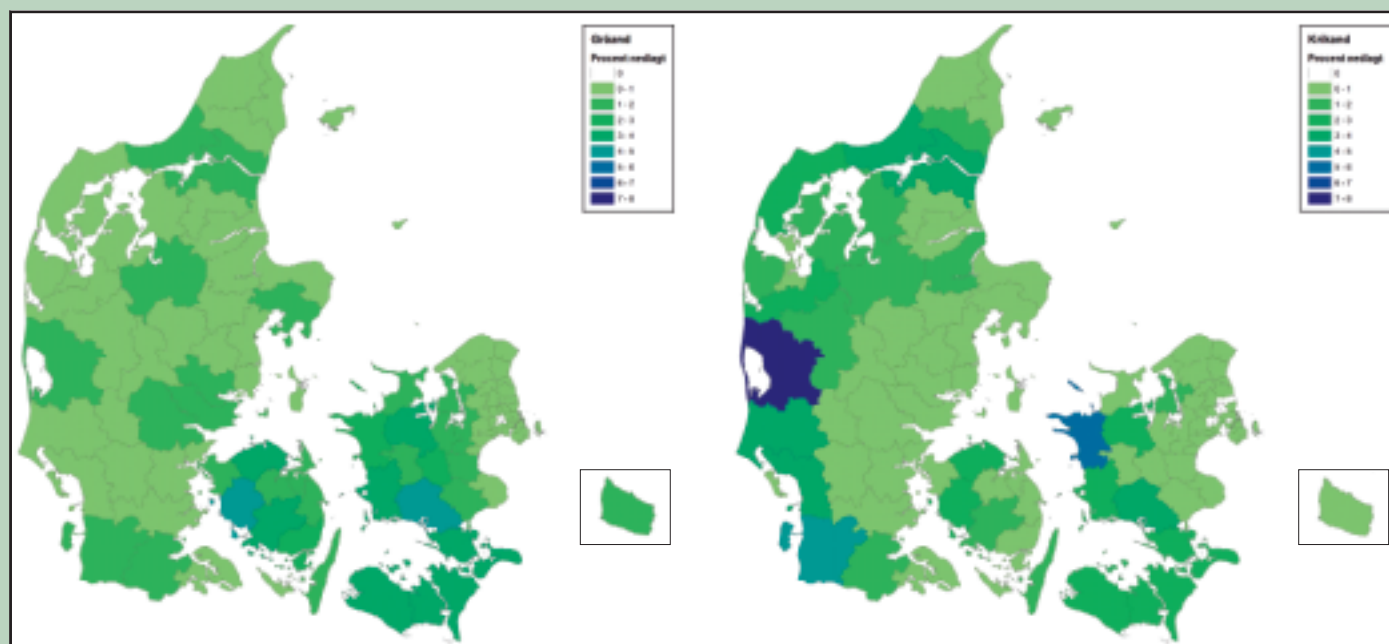
Levesteder skal sikres

Det handler især om at sikre ændernes levesteder. I den udarbejdede trækvildtstrategi for Danmarks Jægerforbund er indsatsen indeholdt i forslag til fire delprojekter med arbejdstitlerne: vand på lavbundsarealer, afgræssede enge, planter på fjordbunden og liv på havbunden.

Strategien er ambitiøs og langsigtet, men hjælpes kraftigt på vej af den

igangværende nationale Natura2000-indsats. Danmarks Jægerforbund har siden iværksættelsen af Natura2000-planlægningen vægtet deltagelse i dette arbejde meget højt. Senest er der i april 2015 afgivet høringssvar til planudkast for de knap 50 prioriterede Natura2000-områder, hvor de største jagtinteresser findes. Næste opgave venter i december 2015, hvor der skal afgives høringssvar til de kommunale handleplaner. På det tidspunkt vil der igen være brug for al den lokale opbakning og arbejdskraft, der kan opdrives ude i kommunernes jægerråd. Vil du arbejde for at bevare og forbedre mulighederne for jagt på svømmeænder, har vi også brug for din hjælp.

ihs@jaegerne.dk
bor@jaegerne.dk

Udbyttestatistikken viser, at afskydningen af gråand i 2014/15 var nogenlunde ligeligt fordelt over hele landet. De mange udsætninger slører dog i høj grad billedet af de vilde ænders forekomst, idet der af praktiske årsager ikke skelnes mellem vilde og udsatte ænder i vildtudbyttestatistikken. Til gengæld er det ikke ligegyldigt, hvor du går på jagt, hvis din interesse er jagt på de øvrige svømmeænder. Ser man f.eks. på krikand, så viser den procentvise fordeling af udbyttet, at krikænderne især har gode forhold omkring Limfjorden, langs Vestkysten (inkl. Vadehavskysten) og på Vestsjælland. Næsten otte procent af de nedlagte krikænder er skudt i Ringkøbing-Skjern Kommune.

Kilde: Tommy Asferg, DCE, Aarhus Universitet.

Samarbejde mellem specialister

Når jagthunde mestrer deres arbejde, er det en fornøjelse at overvære. Engelske settere og retrievere viste, hvad veltrænede specialister kan i fælleskab på en hønejagt.

EN ALSIDIG JAGTHUND står højt på ønskesedlen hos mange jægere. Og alle er vist enige om, at en jagthund, som på fornuftig vis løser de opgaver, som den præsenteres for på en „almindelig jagt“, er en uvurderlig og uund-

Efter smukt arbejde af den stående hund og dernæst skytten var det labradorens tur.

værlig hjælper på jagtdagen.

Men til tider bliver det hele næsten for almindeligt. Jagthundene bliver - uanset type - brugt til at løse alle forhåndenværende opgaver. Uanset om det er mark, skov eller mose, driver spaniels, retrievere og stående hunde i en fælles kæde terrænet af. Og blot vildtet kommer frem til skyttekæden, er alle tilfredse.

Har vi glemt specialisterne?

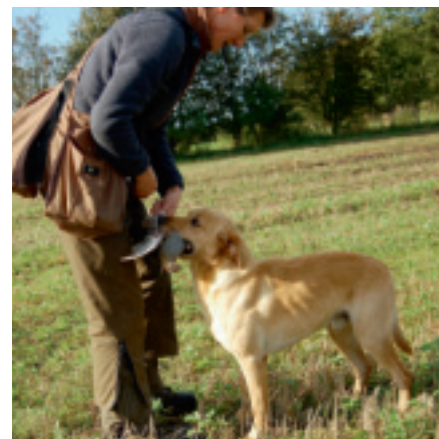
Lærer nyjægere mon på alle jagttegnskurser, at en retriever er skabt til at apportere, at en spaniel blev udviklet til at søge under bøssen, og at de stående engelske hunde er de åbne vidders hunde? Og har flertallet af gamle jægere for længst glemt, at jagthunde kan være specialister?

Måske er det ligegyldigt, for jagthundene er vel blevet tilpasset den jagtform, som danske jægere primært dyrker i dag? De er blevet alsidige og mestrer et rigtigt stort repertoire. Mange af dem på rigtigt højt niveau.

En hund med stabil psyke bliver - med en blot nogenlunde habil fører -

faktisk ofte en god jagthund til den jagtform, som den bliver brugt meget til. Rutine og erfaring er også værdifuldt i hundeverdenen.

Men det er altså ingen æstetisk nydelse, når en kæde af jægere på fuglejagt bevæger sig frem i en roemark med diverse typer jagthunde sluppet. Og ligeledes er det grænseløst irriterende for hundeføreren med den vel-dresserede retriever igen og igen at

Værsgo! En labrador bringer sikkert en agerhøne.

Jagt på de sociale medier

Sociale medier er stedet, hvor hobbyer dyrkes og er en kilde til information og inspiration. Det giver jægere mange muligheder, men stiller også etiske krav, blandt andet til hvordan vi taler til hinanden.

Foto delt af forfatteren (@kondidk) på Twitter taget med en iPhone under en bukkejagt. Tweetet lød: „Så er der en lækker pige på kornet! PS hun blev naturligvis ikke skudt“.

Tekst og foto: Stefan Sløk-Madsen, ekspert i sociale medier.

DE FLESTE DANSKERE benytter dagligt et eller flere sociale medier. Vi bruger dem til at holde kontakt til venner og ligesindede, men også til at søge informationer og indgå i diskussioner. Faktisk skaber mange deres holdninger gennem det, de ser på sociale medier, og det i højere grad, end tilfældet er med faktuel viden. Det er ikke meget anderledes, end når man sammen med gode venner bliver enige om verdens sande tilstand over et

glas vin. Denne meningsdannelse er selvfølgelig ikke gået os jægere forbi, og debatter om noget set og hørt på Facebook og andre sociale medier dukker oftere op til frokosten ved jagtselskabet.

Tal pænt!

Blandt danske jægere er Facebook det foretrukne medie. Da Facebook startede, var det for mennesker uddannet fra de bedste universiteter i verden. I

dag er det vokset til en sådan udbredelse, at formålet nærmest kan betegnes som vores personlige internet. Når man som bruger i en sådan sammenhæng identificerer sig som jæger, så tager andre brugere udtalelserne til indtægt for hele jægerstanden. Vi er sociale dyr og kan hurtigt på baggrund af en enkelt person danne os et billede af, hvad det vil sige at være jæger. Det er problematisk, hvis den enkelte jæger ikke opfører sig ordent- ➤

Sociale medier og jagt

I følgende tabel kan du danne dig et overblik over jagtrelevante sociale medier

Medie	Hvad er det	Tonen	Gode råd	Godt til jægeren som
Facebook	Absolut det mest og oftest anvendte sociale medie i Danmark. Der er mange brugere, og folks personlige indstillinger gør, at overblikket af og til mistes.	Tonen kan være hjælpsom og støttende, men også tit negativ og konfrontatorisk. Brugere har tit meget identitet investeret i deres deltagelse.	Der er flere gode grupper på både dansk og internationalt. Det bedste råd er dog at få styr på dine egne brugerindstillinger, så du kun deler det, du vil, med dem du vil. Jægerhumor er eksempelvis sjovest blandt jægere. Fordi det er så bredt et anvendt medie, så udtryk dig kun, som du ville offentligt, og hvis den anden person stod foran dig. Husk også, at der er meget forskellige holdninger til, hvor meget facebookrelationer også er „virkelige“ relationer – udvis respekt.	<ul style="list-style-type: none"> ● Gerne vil deltage i livlige jagtsamtaler i hverdagen. ● Gerne vil organisere kommunikationen i konsortier og andre lukkede jagtgrupper. ● Gerne vil udbrede jagtkendskabet til dine venner og familie.
Instagram	Et medie til hurtig deling og eventuel redigering af billeder. Man følger emner eller personer, hvis billeder man finder spændende.	Positiv og tit kortfattet. Det er ikke nødvendigt at have mødt eller at kende folk for at følge hinanden.	Mediet er meget centeret omkring emneord, de såkaldte hashtags. De skrives med et # foran, altså: #jagt. Søg på emneordet „Nature“ eller følg Huntingweekly eller Youngmeerim som en start.	<ul style="list-style-type: none"> ● Gerne vil have og måske dele løbende visuelle oplevelser af jagt, natur og madlavning.
Youtube	En videodelingstjeneste med mulighed for at kommentere og like.	Meget enten eller. Brugere, som er enige med videoen, eller som er blevet hjulpet af den, er generelt meget positive.	Næste gang du skal lave noget, du ikke helt kan huske, så prøv at søge efter: „Hvordan...“ eksempelvis. Hvis der ikke findes en video om det, så optag en og del. Der er særligt stort potentiale til introduktionsvideoer til nyjægere.	<ul style="list-style-type: none"> ● Gerne vil lære noget eller lære fra dig. ● Gerne vil se andre gå på jagt. ● Gerne vil se eller vise udstyr til jagten.
Twitter	En tjeneste, hvor man kun kan skrive 140 tegn ad gangen. Man følger mest personer, men også virksomheder og emneord.	Typisk positive herhjemme. Det er ikke nødvendigt at have mødt eller at kende folk for at følge hinanden.	Godt at finde og møde ligesindede. Det er også et oplagt sted til nyheder og inspiration. Prøv at starte med at følge @Mywildkitchen, @Wiredtohunt, @Bowhuntamerica. Brugernavne skrives med @.	<ul style="list-style-type: none"> ● Gerne vil udbrede kendskab til jagten til en bred gruppe, som du ikke nødvendigvis kender. ● Gerne vil have de nyeste oplysninger fra eksempelvis jagtvirksomheder. ● Gerne vil udbygge et internationalt
Reddit.com	Det er en online opslagstavle med mulighed for at stemme og kommentere.	Meget positiv og faktuel. Det er kendernes medie, og faglighed vægtes højt, men der er også plads til humor.	Den danske deltagelse er stadig lille, men gruppen News for Hunters på reddit.com/r/Hunting/ er et godt sted at starte den videre jagt. Oplagt til spørgsmål inden jagtrejsen.	<ul style="list-style-type: none"> ● Gerne vil tale om meget specifikke emner. ● Gerne vil spørge og søge specifikke eller lokale informationer.
LinkedIn	Et netværk med fokus på erhvervs-kontakter.	Professionel og typisk tilbageholdende.	Hold dette primært professionelt. Facebook er til det private. Hvis du har en erhvervs-mæssig tilknytning til jagt kan gruppen „Hunting, Fishing, and Outdoor Professionals“ anbefales.	<ul style="list-style-type: none"> ● Arbejder med jagt til hverdag.

> ligt og etisk. Det er skidt for os alle.

Facebook er altså ikke noget nyt rent socialt. Det har blot gjort de sociale relationer, som allerede fandtes i hverdagen, mere gen-

nemskelige. Problemet er måske, at vi nu får lidt for mange holdninger og oplysninger om personer i periferien af vores sociale gruppe. Derude, hvor vi ikke interesserer os for det samme og ikke længere er enige om, hvad der er rigtigt og forkert. Derfor har Facebook det med at afsløre facetter af folk, vi ofte ikke finder interessante eller ligefrem irriterende. Det første, vi må erkende, er derfor, at de brodne kar (blandt de mange fornuftige brugere) på facebookgrupper som „Alle os der går på jagt“ desværre findes i virkeligheden. Nu slår du dig sikkert for brystet og siger: „Ikke i mit konsortium - der er vi ordentlige!“. Det er sikkert rigtigt, men det er, fordi I taler om det. Første skridt er at få de brodne kar til at forstå, at de er brodne. Præcist som til et jagtselskab skal regelbrud og etisk afvigelse pointeres i venlig, men bestemt tone. Når en bruger hovedløst svarer „Skyd!“ til indlæg på „Alle os der går på jagt“, bør et sobert svar være: „Hvis du er i tvivl, så lad være“.

Det hele skal naturligvis ikke handle om løftede pegefingre. Det kommer man sjældent langt med, og sociale medier er jo primært god underholdning. Prøv at tænke over, hvem der har hjulpet dig mest i din jægergerning. Tænk dernæst på, hvem der har præget dig mest i din jagtetik. Der vil for de fleste være et sammenfald. Sådan er det også på sociale medier. Derfor en bøn til de mange jægere, der bruger deres kost-

bare tid på at svare på spørgsmål og hjælpe andre jægere, at de også vil komme på banen med jagtetikken - selvom det kan være en kamp.

Forskellige medier

Sociale medier er en skøn opfindelse, men de er lige så forskellige som haglgevær og riffel. De er meget forskelligt opbygget, og de tjener forskellige formål. Præcist som det er jagtens formål, der styrer valget af udstyr, så er det formålet, der styrer, hvad og hvordan der kommunikeres på forskellige sociale medier. Logikken er, at de skal fungere socialt, før de fungerer teknisk - det vil sige, at det er ikke like- og deleknappen, der gør, at et socialt medie fungerer, det er derimod den nytteværdi, brugeren oplever ved at like og dele indhold sammen med andre på det sociale medie. Erhvervsnetværket LinkedIn fungerer, fordi brugeren i forvejen gerne vil holde styr på sit faglige netværk og holde det adskilt fra det private. Twitter fungerer, fordi brugerne elsker smalltalk. Billeddeling på Instagram er hurtigere, men ikke fundamentalt anderledes, end når vi i gamle dage viste ferie billeder og jagtbilleder.

Hvor Facebook tit indbyder til lange diskussioner, er andre medier som for eksempel Instagram og Twitter mere positive. På Instagram har brugerne stor interesse i natur billeder, og der er her en oplagt mulighed for at vise jagten i et positivt lys. Person-

ligt er jeg stor fan af mediet Twitter og forsøger ikke en mulighed for her at promovere den ansvarlige jagts værdi og glæde. Selvom jagten er en dejlig undskyldning for at være mobilfri, er det jo også nemt at skyde et flot billede til dem, der ikke er så heldige at være ude i den friske natur.

Et socialt medie, som er i vækst blandt jægere, men som stadig har masser af uindfriet potentiale, er videodelingstjenesten Youtube. Der findes allerede flere gode jagtblogs på nettet, og der går nok ikke lang tid, før vi for alvor begynder at se danske jagtvideoblogs. Det spændende ved det sociale element på Youtube er, at 40% af brugerne handler på baggrund af det, de ser, og 16% søger yderligere information. Det er mange flere handlinger, end tilfældet er på facebook og endnu et argument for mediets betydning for jagten. Faktisk bruger hver dansker i snit seks minutter om dagen på Youtube, så lad os håbe på en masse gode jagtvideoer i fremtiden.

Formes af Facebook

I disse år oplever vi, at mange nyjægere først kommer til omkring de 30 år. De bor i byen og har mange spørgsmål. En anden gruppe, som spås at komme til at vokse, er den, som tager tegnet som start på en aktiv pensionisttilværelse. Begge disse grupper - og de helt unge nyjægere - er kendetegnet ved at bruge sociale medier i en hidtil uset grad. Der er her tale om jægere, der ikke nødvendigvis er opflasket med jagt og ej heller har et stærkt netværk inden for sporten. Sociale medier kan derfor spille en stærk rolle i de nye jægers etik og dermed være med til at forme jagtstanden som helhed. Og det kan så være både positivt og negativt. Hvis vi ikke får den etiske jagtoplevelse etableret på de sociale medier, så risikerer vi ikke blot at miste meget goodwill i befolkningen generelt, men vi risikerer også at præge nyjægere i en forkert retning. Tag derfor fat i både rigtigt og forkert på de sociale medier, som du gør det i dit jagtselskab - tag jagten med på mobilen, ind i dagligstuen og få flere jagtsamtaler i hverdagen. God jagt på de sociale medier.

Stefan@echo.it

Danmarks Jægerforbund er tilstede på følgende medier:

www.facebook.com/jaegerforbundet
www.twitter.com/jaegerne
www.youtube.com/c/jaegerforbundetdkofficiel
www.linkedin.com/company/danmarks-j-gerforbund

I den kommende tid vil vi udbygge vores tilstedeværelse på de sociale medier og samarbejde med de lokale tillidsfolk om oprettelser af lokale sider. I den nærmeste fremtid vil vi lave en plan for vores synlighed, og hvordan vi bedst har kontakt med vores medlemmer online. Har du kommentarer, forslag eller spørgsmål så kontakt Kenneth Sletten Christensen på ksc@jaegerne.dk.

- Nu kun de

Ring efter en hundefører fra Schweissregistret, når du får en anskydning. Den lære er draget af konsortieleder Finn Qvistgaard.

Da to kronhjorte blev anskudt i en vestjysk plantage, blev de forgæves eftersøgt med en ikkeautoriseret hund. Senere blev begge hjorte fundet forendte.

Tekst og foto: Max Steinar

DET VAR 2014/15-sæsonens første jagt i den 373 hektar store plantage. I parolen havde konsortieleder Finn Qvistgaard frigivet fire kron dyr og fire rådyr - og maksimalt én af hver art pr. skytte. Hvis det første kron dyr var en kalv, måtte der skydes endnu et kron dyr uden dog at doublere.

Der var meget kronvildt i skoven, og der faldt en del skud. Efter at have fået meldinger ind fra holdførerne besluttede Finn Qvistgaard at stoppe jagten. På det tidspunkt var der nedlagt fem kron dyr, og der var skudt til to andre.

Han fandt ud af, at det drejede sig om to hjorte, som begge var gået fra anskudsstedet. I det første tilfælde var hjorten - en otteender - kommet over et bredt spor, og den var kortva-

rigt stoppet op. Jægeren havde skudt fra en stige, og han var selv klar over, at kuglen havde truffet for langt tilbage.

Jægerne vidste, at hjorten ikke var langt borte, idet en anden skytte havde siddet ved et parallelt spor lidt derfra, som hjorten ikke havde krydset.

Konsortiets egen schweisshundefører blev sat på opgaven.

Hjorten rejser

Eftersøgningen startede. Blot cirka 100 meter inde rejste hjorten og gik.

Det var ikke muligt for hunden at finde hjorten igen.

Sidst på eftermiddagen blev Henrik Hedegaard, registreret schweisshundefører, tilkaldt. Han startede eftersøgningen kl. 19. Han fandt sårlejet

100 meter inde, og senere på sporet fandt han blod et par gange. Men da det til sidst var buldermørkt, opgav han for den dag. Han ringede til sin kollega, Jens Erik Bro, og de aftalte at starte næste morgen kl. 8.

Desværre havde det øsregnet hele natten. Schweisshundeførerne kom cirka 500 meter frem ad, hvad de mente måtte være sporretningen, men der var ingen schweiss at gå efter.

Jægeren, en habil skytte, som træner meget med sin kaliber .30-06-riffel vidste, at kuglen sad lavt og for langt tilbage (det viste sig at være rigtigt, og da der sad tarme i udgangshullet, var der ikke afgivet megen schweiss). Da hundeførerne vidste, at der var tale om en dødbringende mavekugle, blev de ved, selv om chan-

registrerede hunde!

Her blev den første kronhjort anskudt af en jæger, som sad for enden af sporet i stigen i baggrunden.

cen for gevinst var lille, men til sidst måtte de opgive.

På den position, hvor hjort nummer to var blevet påskudt, var der intet tegn på træf, måske på grund af den heftige regn i løbet af natten, så hundeførerne opgav efter en kontrol-eftersøgning.

Må ikke ske igen

På den næste jagt tre uger senere blev den ene hjort - den med mavekuglen - fundet forendt af driverne. Den var gået cirka en kilometer mod syd, og

den lå lige i kanten af en fodermark.

På den tredje jagt blev der fundet endnu en hjort, der i størrelsen svarede til den anden, der var blevet skudt til. Det var ikke længere muligt at se, hvor kuglen havde truffet.

Alle i konsortiet var meget påvirkede af hændelserne, og den interne hundefører meddelte, at han og hans hund ikke kunne leve op til den standard, som hundeførerne fra Schweiss-registret har. Han ville derfor ikke lave eftersøgninger mere. Han og hans hund havde ellers bestået både

400 meter tre timers sporprøve og 400 meter 20 timers sporprøve. Da han naturligvis gerne ville arbejde med sin hund, havde aftalen i konsortiet været, at han skulle se på alle eftersøgninger. Hvis han vurderede, at dyret umiddelbart var at finde, skulle han eftersøge det. Ellers skulle han kontakte en registreret schweiss-hundefører.

To opgaver løst med succes

På en senere jagt blev et rådyr og en spidshjort begge anskudt. Henrik >

> Hedegaard blev tilkaldt. Først fandt han og hans hund rådyret forendt, dernæst gik de på spidshjorten. Det viste sig at blive en anderledes svær opgave. Hjorten var stadig i live, og den havde krydset en stor sø for at ryste forfølgerne af sig. Det kneb for Henrik Hedegaard og hans hund at finde det sted, hvor hjorten var gået i land, og han valgte derfor at ringe efter Jens Erik Bro for at få friske øjne på opgaven.

Duoen opsporede, hvor hjorten var kommet op, og Jens Erik Bro og hans hund fulgte sporet til næste sø, som hjorten også havde krydset. På den anden side af søen rejste hjorten, og det lykkedes Jens Erik Bro at få den skudt.

Summa summarum: To opgaver var stillet, begge var løst med succes.

Kæmpe forskel på rådyr og kron dyr

Det er vigtigt for Finn Qvistgaard at understrege, at han bestemt ikke pe-

Konsortieleder Finn Qvistgaard taler med schweisshundeførerne Jens Erik Bro (i midten) og Henrik Hedegaard om den jagt i 2014, som gav dyrekøbte erfaringer.

ger fingre ad sin konsortiekammerat og hans forgæves forsøg på at finde hjorten: - Han havde jo viljen og lysten til at forsøge, og hans hund havde bestået to prøver. Vi blev begge kloge-

re på, hvor grænsen går for, hvad de mere uerfarne hunde magter.

Henrik Hedegaard nikker: - Ja, jeg husker, hvordan jeg selv havde det, da jeg havde bestået 20 timers prøven. Jeg følte jo, at jeg allerede havde den røde uniform på (det signalfarvede tøj, som de registrerede hundeførere er iklædt, red.)! Men som jeg senere måtte erkende, så var jeg ikke engang halvvejs i at vide, hvilke udfordringer der ventede.

Jens Erik Bro supplerer: - Der er en kæmpe forskel på at eftersøge rådyr og så kron dyr. Det er meget vigtigt, at hunden har prøvet at eftersøge kron dyr. At lade en uerfaren hund forsøge sig med et kron dyr, som man har mistanke om ikke er forendt, bør man ikke gøre, siger den meget erfarne hundefører. Jens Erik Bro er meget efterspurgt i Vestjylland. Fra medio oktober er han ifølge eget udsagn faktisk optaget i alle dagtimerne hver weekend frem til sæsons slut.

Ring-ring-ring!

Så vidt de lidt dyrekøbte erfaringer i den pågældende plantage. Mere generelt så lyder der en helhjertet opfordring fra Jens Erik Bro og Henrik Hedegaard på vegne af alle registrerede schweisshundeførere om at være omhyggelige i bedømmelsen af alle de riffelskud, der vil falde i resten af jagtsæsonen.

- Man vil aldrig blive bebrejdet at ringe efter os. Om så dyret kun ligger forendt kort fra skudstedet for en god kugle, så er ingen opgave for let eller vil blive betragtet som forkert brug af vores tid. Ring nu endelig, lyder opfordringen fra de to kollegaer.

- Bliv nu fra anskudsstedet med både jægere og hunde. Det gør jobbet så meget nemmere for os, lyder den indtrængende opfordring fra de registrerede schweisshundeførere.

De registrerede schweishundeførere arbejder ofte sammen på de mere vanskelige opgaver. Til venstre Henrik Hedegaard til højre Jens Erik Bro.

Henrik Hedegaard går et skridt videre og efterlyser en holdningsændring fra nogle jægere: - Ja, efter min opfattelse, så mangler vi en bedre etik blandt nogle jægere efter skuddet. Man skal aldrig blot slå ud med hånden og lave en hurtig konstatering af, at det var nok bare en forbier.

Finn Qvistgaard viser, hvor langt - cirka en kilometer - den maveskudte otteender var gået fra anskudsstedet til der, hvor den blev fundet død tre uger senere.

- Finder man tegn på en anskydning, så stop al videre færd i området, og ring til en af os. Det er bare så uendeligt meget nemmere for os, når jægere og tilfældige hunde ikke har rodet rundt på stedet. Kommer vi til et

„jomfrueligt gerningssted“, kan vi ofte finde dyret i løbet af kort tid, drikke en kop kaffe med jægerne og så køre videre for at hjælpe på den næste opgave.

mst@jaegerne.dk

Vi monterer din SONIC LYDDÆMPER mens du venter

Nu monterer vi også på sjælland

SONIC CENTER ØST

Erik Digebo Hansen, Sophienholm

Sophienholmvej 57, 4340 Tølløse, TLF.: 59444943

Nielsen Sonic 45 • **1.500,- inkl. montering**

J Nielsen Design Aps Sonic Center Vest

SONIC-45

Nærmeste forhandler og monteringssted anvises på tlf.: 4017 3723 Email: hjnielsen@besked.com